

Samferðslumálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 15. nov. 2018
Mál nr.: S6800-026/18
Málsviðgjört: arø

Løgtingsmál nr. xx/2018: Uppskot til lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um barsilsskipan (Barsilslógin) (Leingjan av rættinum til barsilspening)

Uppskot til

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um barsilsskipan (Barsilslógin) (Leingjan av rættinum til barsilspening)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 48 frá 3. apríl 2001 um barsilsskipan (Barsilslógin), sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 166 frá 20. desember 2017, verða gjørdar hesar broytingar:

1. Í § 1, stk. 2, 2. pkt. verður “4 vikur” broytt til: “5 vikur”.
2. Í § 1, stk. 4 verður “4 vikur” broytt til: “5 vikur”.
3. Í § 2, stk. 3, 2. pkt. verður “4 vikur” broytt til: “5 vikur”, og “52-56 vikurnar” verður broytt til: “56 vikurnar”.
4. Í § 9, stk. 1, 2. pkt. verður “42 vikur” broytt til: “43 vikur” og “46 vikurnar” broytt til: “52 vikurnar”.
5. Í § 9, stk. 2 verður “28 vikur” broytt til: “29 vikur”.
6. Í § 9, stk. 3 verður “4 vikur” broytt til: “5 vikur” og “46 vikurnar” broytt til: “52 vikurnar”.
7. § 9, stk. 4, 1. pkt. verður orðað soleiðis:
“Hóast ásetingarnar í stk. 2 og 3 hevur faðirin rætt til barsilspening í upp til 48 vikur innan fyri 52 vikur eftir barnsburð, um mamman doyr, ella læknáttan staðfestir, at mamman vegna álvarliga sjúku ikki er før fyri at taka sær av barninum.”
8. Í § 9, stk. 6 og 7 verður “28 vikunum” broytt til: “29 vikunum”.
9. Í § 10, stk. 1 verður “50 vikur” broytt til: “52 vikur”.

10. Í § 10, stk. 3, 2. pkt. verður “4 vikur” broytt til: “5 vikur” og “46-50 vikurnar” broytt til: “56 vikurnar”.

§ 2

Stk. 1. Henda lögtingslóg kemur í gildi 1. apríl 2019.

Stk. 2. Hendan lögtingslóg er galdandi fyri foreldur at børnum, fòdd ella ættleidd

sama dag, sum henda lögtingslóg kemur í gildi, ella seinni, og fyri tey foreldur, sum eru í skipanini, og sum fáa útgjald eftir §§ 9 ella 10. Lögtingslógin er eisini galdandi fyri tey foreldur, hvørs útgjaldstíðarskeið eftir §§ 9 ella 10 er endað, men har seinasta útgjaldið úr Barsilsskipanini ikki er útgoldið.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsökir til uppskotið

Samgongan hefur sett sær fyrri at leingja rættin til barsilspening til eitt ár.¹ Landsstýrið hefur í hesum valskeiðinum longt rættin til barsilspening frá 38 vikum til 46 vikur eftir barnsburð. Við hesum lógaruppskotinum verður rætturin til barsilspening longdur við enn tveimum vikum til 48 vikur, og málið upp á 52 vikur nærkast.

Samgongan vil, at javnstøðupolitikkur skal raðfestast høgt og hefur sett sær fyrri at styrkja javnstøðu millum kynini.² Sambært átaki 17 í virkisætlanini, Javnstøðupolitikkur – tí tað loysir seg, hjá Almannamálaráðnum eigur Barsilsskipanin í størri mun at eggja pápum at taka barsilsfarloyvi. Tí verður onnur vikan, sum nú verður lögð aftur at rættinum til barsilspening, oyramerkt til pápan. Kanningar úr okkara grannalondum vísa, at tey londini, sum marka ávísar vikur til pápar, hava best úrslit í mun til, at pápar fara í barsilsfarloyvi. Samanborið við páparnar í grannalondunum eru fýroysku páparnir teir, ið taka minst lut í rættinum til barsilsfarloyvi. Í Danmark taka páparnir 10% av barsilsfarloyvinum, í Finnlandi 11%, í Norra 21%, í Svøríki 27% og í Íslandi 30%.³ Fýroysku páparnir taka 8% av barsilsfarloyvinum.⁴

Nógvir ágóðar eru, við at pápar taka størri lut í barsilsfarloyvinum. Kanningar vísa t.d., at: lønargjógvin millum kynini minkar; øll familjan trívist betri; páparnir fáa eitt tættari samband við barnið, og hetta hefur stóran týdning í mun til kensluligu og andligu menningina hjá barninum, m.a. mótvirkar tað vánaligari sálarheilsu hjá børnunum og hefur jaliga ávirkan á teirra sjálvvirði; umorganin hjá monnunum fremur størri javnstøðu, tí at børn, sum síggja pápar sínar taka lut í dagligu umorganini, hava minni lyndi at halda seg til siðbundnu kynsmynstrini; gentur velja í minni mun siðbundin stórv, og dreingir, tá ið teir verða menn, hava størri sannlíkindi at gera húsligt arbeiði.⁵

Hjá ættleiðingarforeldrum verður rætturin til barsilspening somuleiðis longdur við tveimum vikum, frá 50 vikum til 52 vikur.

1.2. Galdandi lóggáva

Galdandi lógtingslóg um barsilsskipan gevur foreldrum rætt til barsilsfarloyvi í 56 vikur tilsamans eftir barnsburð. 14 vikur eru markaðar til mammuna, og 4 vikur eru markaðar til pápan; 38 vikur kunnu tey deila sínámillum. 4 vikur av barsilsfarloyvinum kunnu foreldrini halda samstundis. Barsilsfarloyvið skal vera hildið innan fyrri tær fyrstu 52 vikurnar eftir barnsburð.

Foreldrini hava rætt til barsilspening í 46 vikur tilsamans. Harav hefur mamman rætt til 14 vikur, og pápin hefur rætt til 4 vikur; 28 vikur kunnu tey deila sínámillum. Foreldrini kunnu fáa barsilspening í 4 vikur samstundis. Rætturin til barsilspening er galdandi innan fyrstu 46 vikurnar eftir barnsburð.

¹ <https://d3b1dqw2kzexi.cloudfront.net/media/6803/fylgiskjal-mal-at-fremja-kvf.pdf>

² <https://d3b1dqw2kzexi.cloudfront.net/media/6803/fylgiskjal-mal-at-fremja-kvf.pdf>

³ Norðurlendska Ráðharraráðið, *Nordisk Statistik 2017*

⁴ Upplýst frá Barsilsskipanini.

⁵ Almannamálaráðið, *Javnstøðupolitikkur – tí tað loysir seg, Virkisætlan, várið 2018*, s. 28 f.

Í dag hava ættleiðingarforeldur rætt til barsilsfarloyvi í 56 vikur eftir barnsburð og rætt til barsilspening í 50 vikur eftir barnsburð.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við lógaruppskotinum er at leingja rættin til barsilspening eftir barnsburð við tveimum vikum – frá 46 vikum til 48 vikur og fyri ættleiðingarforeldur frá 50 vikum til 52 vikur. Harafturat verður rætturin hjá pápum til barsilsfarloyvi og barsilspening longdur frá 4 vikum til 5 vikur.

Við at marka eina viku av barsilsfarloyvinum og barsilspeninginum afturat til pápan, verður eitt fet tikið á leiðini til javnstøðu.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við uppskotinum verður rætturin til barsilspening úr Barsilsskipanini longdur við tveimum vikum. Pápin fær rættin til ta einu vikuna, meðan foreldrini sjálvi gera av, hvør teirra nýtir rættin til hina vikuna. Pápin fær sostatt rætt til barsilsfarloyvi og barsilspening í 5 vikur, sum mamman ikki kann brúka. Onki verður tó tikið frá mammuni, sum varðveitir sín rætt til 14 vikur við barsilsfarloyvi og barsilspeningi. Harafturat verður “felagskvotan” longd við eini viku, soleiðis at foreldrini nú fáa 29 vikur við barsilspeningi, sum tey sjálvi gera av, hvør teirra nýtir.

Rætturin til barsilspening verður longdur úr 46 vikum til 48 vikur eftir barnsburð. Inngjaldið til Barsilsskipanina verður ikki hækkað; tað verður verandi 0,71%.

Ættleiðingarforeldur fáa við lógaruppskotinum rætt til barsilspening í 52 vikur eftir barnsburð, í mun til 50 vikur áðrenn.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Lógaruppskotið er sent til ummælis hjá hesum pørtum 15. november 2018:

Akademikarafelagið, Almannamálaráðið, Almannerkið, Barsilsskipanin, Bioanalytikarafelagið, Búskapar- og Løgfrøðingafelag Føroya, Ergoterapeutfelagið, Fakfelag Sjómansskúlalærara í Føroyum, Farmakonomfelagið Føroyadeild, Felag Tænastumanna Landsins, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Felagið Maskinmeistaralærarar, Fiskimálaráðið, Fíggjarmálaráðið, Fysioterapeutfelag Føroya, Føroya Arbeðarafelag, Føroya Arbeidsgevarafelag, Føroya Handverkarafelag, Føroya Lærarafelag, Føroya Pedagogfelag, Føroya Reiðarafelag, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Føroya Tekniska Lærarafelag, Føroysk Miðlafólk, Grafiska Yrkisfelagið, Havnar Arbeidskvinnufelag, Havnar Arbeidsmannafelag, Heilsu- og innlendismálaráðið, Heilsuhjálparafelag Føroya, Heilsurøktarafelagið, HK stat Føroya Deild, Hjálparlæknaráð Føroya, Javnstøðunevndin, Kommunala Arbeidsgevarafelagið, Kommunulæknafelag Føroya, Kost- og Føðslufelagið, Landsfelag Handverkaranna, Ljósmyndarafelag Føroya, Løgmannsskrivstovan, Maskinmeistarafelagið, Meginfelag Útróðrarmanna, Mentamálaráðið, Musikk lærarafelag Føroya, Prestafelag Føroya, S&K Felagið, Samtak, Serlæknafelag Føroya, Starvsmannafelagið, TAKS, Uttanríkis- og vinnumálaráðið, Yngri Læknar, Yrkisfelag teirra, ið starvast í tryggingar-, fíggjar-, KT o.l. fyrirkum, Yrkisfelagið Miðnám.

Ummælisfreistin er 13. desember 2018.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingarnar fyri land og kommunur

Kostnaðurin av at leingja rættin til barsilspening við tveimum vikum verður fyri Barsilsskipanina mettur at verða umleið 4 mió. kr. í øktum barsilsútgjaldi fyri eitt fíggjarár.

Mett verður, at Barsilsskipanin samanlagt fer at hava eitt avlop upp á 4,76 mió. kr. í ár (2018). Lógarbundnu útreiðslurnar verða 126,16 mió. kr. Fyrisitingin kostar 2,2 mió. kr., og inntøkurnar verða 133,12 mió. kr.

Nú rætturin til barsilspening verður longdur við tveimum vikum frá 1. apríl 2019, vísa dagfórdar framrokningar, at Barsilsskipan fer at hava eitt lítið avlop í 2019, 2020 og í 2021.

Í 2019 verða lógarbundnu útreiðslurnar mettar til at verða 133,17 mió. kr. Fyrisitingin fer at kosta 2,2 mió. kr., og inntøkurnar verða mettar til 137,12 mió. kr. Samanlagt eitt avlop upp á 1,75 mió. kr.

Roknað verður við einum avlopi upp á umleið 1,0 mió. kr. í 2020 og 500 tús. kr. í 2021.

Ogn Barsilsgrunnsins verður mettil til at blíva 17,0 mió. kr. ultimo 2018. Sostatt er grunnurin fýgur fyri at fíggja eitt møguligt hall í eina tíð, um fíggjarliga gongdin ikki verður so góð, sum roknað var við frammanundan.

Ætlaða broytingin krevur, at broytingar skulu gerast í elektronisku skipanunum, sum Barsilsskipanin brúkar. Tað er torført at meta um, hvat ið teknisku umleggingarnar og umsitingarlig viðgerð annars fara at kosta. Elektron sigur seg ikki kunna geva eina meting av, hvat ið broytingin kemur at kosta, tí at TAKS, sum umsitur Barsilsskipanina, skal skifta til ein nýggjan plattform, sum Elektron ikki hevur roynt at gera broytingar í áður. Tær seinastu ferðirnar, tá ið barsilslógin er broytt, hevur Elektron mettil, at kostnaðurin fór at vera millum 150.000 kr. og 262.000 kr.

Barsilsgrunnurin ber kostnaðin av leingjanini av rættinum til barsilspening og av elektronisku broytingunum.

Almannaverkið veitir stuðul vegna barnsburð eftir forsorgarlógini til kvinnur, ið ikki hava rætt til útgjald úr Barsilsskipanini. Stuðul verður veittur í sama vikatal, sum løgtingslóg um barsilsskipan leggur upp til. Samferðslumálaráðið hevur ikki fingið at vita enn, hvussu nógv Almannaverkið væntar, at tað fer at kosta Almannaverkinum at leingja stuðulin við tveimum vikum. Í fjór, tá ið rætturin til barsilspening varð longdur við tveimum vikum, væntaði Almannaverkið, at tað fór at kosta teimum uml. 230.000 kr. um árið.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur nakað av umsitingarligum avleiðingum við sær hjá TAKS, sum umsitur Barsilsskipanina.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Rætturinn hjá löntakarum til barsilspening eftir barnsburð verður longdur við tveimum vikum. Tað er sostatt sannlíkt, at löntakarar gera brúk av hesum rættinum og verða burtur frá sínum arbeiði í longri tíð í samband við barsilsfarloyvi.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur avleiðingar fyri löntakarar, ið fara í barsilsfarloyvi. Rætturinn til barsilspening verður longdur við tveimum vikum, harav onnur vikan er oyramerkt til pápan. Hyggur man eftir støðuni í grannalondunum fer hetta væntandi at hava við sær, at fleiri pápar fara at vera longri í barsilsfarloyvi, tí at kanningar vísa, at jú størri partur av barsilsfarloyvinum er markaður til pápan, jú størri part av barsilsfarloyvinum gera páparnir brúk av. Hetta fremur javnstøðu millum kynini og hevur týðning fyri tilknýtið til barnið. Sí annars punkt 1.1. omanfyri.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Norðurlendski sáttmálin um almannatrygd er viðkomandi fyri barsilslógina. Tó hevur hetta lógaruppskotið onga broyting í mun til sambandið millum barsilslógina og norðurlenska sáttmálan um almannatrygd.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Lógaruppskotið er í tráð við meginreglurnar í Evropeiska mannrættindasáttmálanum og Sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

2.9. Marknaforðingar

Mett verður ikki, at uppskotið hevur marknaforðingar við sær, eins og uppskotið ikki verður mett at tarna flytførið hjá einstaka borgaranum.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um skattir ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?

Lógaruppskotið áleggur ekki skyldur á fólk, so sum upplýsingarskyldu, skrásetingarskyldu ella t.d. krøv um loyvi.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?

Lógaruppskotið leggur ikki heimildir til landsstýrismannin ella annan myndugleika.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Mett verður ikki, at uppskotið hevur aðrar avleiðingar enn omanfyri tilskilað.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Nr. 1

Ásett verður, at pápar hava rætt til barsilsfarloyvi í 5 vikur innan fyri tær fyrstu 52 vikurnar eftir barnsburð í mun til 4 vikur, sum teir hava eftir núverandi lóg. Víst verður til almennu viðmerkingarnar, har tað stendur um ágóðarnar av, at pápar fáa longri barsilsfarloyvi.

Nr. 2

Ásetingin hevur við sær, at foreldur kunnu hava barsilsfarloyvi samstundis í 5 vikur innan fyri tær fyrstu 52 vikurnar eftir barnsburð í mun til 4 vikur, sum tey hava rætt til eftir núverandi lóg. Hetta gevur foreldrunum eitt vet størri fríheit til at planleggja sær barsilsfarloyvið.

Nr. 3

Her verður ásetingin um, at ættleiðingarforeldur kunnu hava barsilsfarloyvi samstundis í 4 vikur, eftir at tey hava móttikið barnið, broytt til, at tey kunnu hava barsilsfarloyvi samstundis í 5 vikur. Hesar skulu haldast innan fyri fyrstu 56 vikurnar eftir, at foreldrini hava fingið barnið. Broytingin samsvarar við broyting nr. 2 omanfyri.

Nr. 4

Í § 9, stk. 1, 2. pkt. fær mamman rætt til barsilspening í 43 vikur eftir barnsburð í staðin fyri 42, sum tað er eftir núverandi lóg. Rætturin til barsilspening skal vera nýttur innan 52 vikur eftir barnsburð í mun til 46 vikur eftir núverandi lóg. Við hesi broytingini kunnu foreldrini sjálvi gera av, nær í barsilsfarloyvistíðarskeiðnum, tey velja at nýta rættin til barsilspening. Hetta kann gera planleggingina av barsilsfarloyvinum eitt vet smidligari.

Nr. 5

Í staðin fyri, at mamman nýtir rættin allar 43 vikurnar við barsilspeningi, kunnu foreldrini gera av, at pápin kann nýta upp til 29 vikur við barsilspeningi. “Felagskvotan” verður her við longd við eini viku, frá 28 vikum til 29 vikur.

Nr. 6

Rætturin hjá pápum til barsilspening veður longdur við eini viku, frá 4 vikum til 5 vikur. Hetta samsvarar við broyting nr. 1 omanfyri, har rætturin hjá pápum til barsilsfarloyvi eisini verður longdur frá 4 vikum til 5 vikur. Víst verður til almennu viðmerkingarnar, har tað stendur um ágóðarnar av, at pápar fáa longri barsilsfarloyvi. Rætturin til barsilspening skal vera nýttur innan 52 vikur eftir barnsburð í mun til 46 vikur eftir núverandi lóg. Hetta kann gera planleggingina av barsilsfarloyvinum eitt vet smidligari.

Nr. 7

Broytingin av § 9, stk. 4, 1. pkt. er ein fylgibroyting av, at rætturin til barsilspening verður longdur. Við hesi broytingini hevur pápin eisini rætt til allar 48 vikurnar við barsilspeningi, sum mamman og pápin tilsamans hava rætt til, um mamman doy, ella læknaváttan staðfestir, at mamman vegna álvarliga sjúku ikki er før fyri at taka sær av barninum. Rætturin til barsilspening skal verða nýttur innan fyri 52 vikur eftir barnsburð.

Nr. 8

Hetta er ein fylgibroyting av broyting nr. 5 omanfyri, sum leingir “felagskvotuna” av barsilspeningi frá 28 vikum til 29 vikur.

Nr. 9

Rætturin hjá ættleiðingarforeldrum til barsilspening, eftir at tey hava fingið barnið, verður longdur úr 50 vikum til 52 vikur.

Nr. 10

Hendan broytingin samsvarar broyting nr. 3 omanfyri. Ættleiðingaforeldur kunnu hereftir fáa barsilspening samstundis í 5 vikur í mun til 4 vikur eftir núverandi lóg. Rætturin til barsilspening skal vera nýttur innan fyrstu 56 vikurnar, eftir at foreldrini hava fingið barnið, í mun til innan 46-50 vikurnar eftir núverandi lóg. Við hesi broytingini kunnu foreldrini sjálvi gera av, nær tey nýta rættin til barsilspening í øllum tíðarskeiðinum, har tey hava rætt til barsilsfarloyvi, sbt. § 2, stk. 1. Hetta ger planleggingina av barsilsfarloyvinum eitt vet smidligari.

Til § 2

Í stk. 1 er ásett, at lógin kemur í gildi 1. apríl 2019.

Stk. 2 er skiftisregla, sum ásetur, hvør ið er fevndur av lógarbroytingini. Tey, ið hava rætt til barsilsfarloyvi við barsilspeningi samsvarandi hesum lógaruppskoti, eru foreldur at børnum, sum eru fødd ella ættleidd sama dag, sum lógin kemur í gildi, ella seinni, og tey foreldur, sum eru í skipanini, og fáa útgjald sambært §§ 9 ella 10. At enda er ásett, at foreldur, hvørs útgjaldstíðarskeið eftir §§ 9 ella 10 er endað, men har seinasta útgjaldið frá Barsilsskipanini ikki er útgoldið, eisini eru fevnd av lógarbroytingini. Hesin seinasti parturin av skiftisregluni, um at foreldur, hvørs seinasta útgjald úr Barsilsskipanini ikki er útgoldið, eisini eru fevnd av lógarbroytingini, varð sett í lógarbroytingina frá mai 2014 (løgtingsmál nr. 126/2013) av Vinnunevndini, og hevur verið nýtt fleiri ferðir síðan, tá ið barsilslógin er blivin broytt.

Samferðslumálaráðið, dagfesting.

Aksel V. Johannesen
Løgmaður

/ Rúni Joensen